محیط زیست

نبض حیات در قلب تالاب‌های بین‌النهرین کند می‌زند

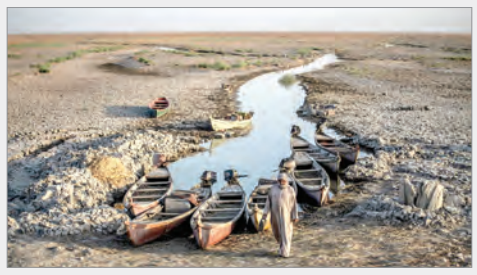

هورالعظیم که روزگاری قلب تالاب‌های بین‌النهرینی بود، حالا به بستر خشک و مستعد آتش‌سوزی تبدیل شده است. کاهش آب، فشار صنعتی و خشکسالی، نه تنها اکوسیستم، بلکه معیشت هزاران نفر در مرز ایران و عراق را تهدید می‌کند.

تالابی که روزگاری قلب تالاب‌های بین‌النهرینی بود، حالا به آستانه نابودی رسیده است. ترکیبی از خشکسالی ممتد، سیاست‌های نامناسب آب و فشارهای صنعتی و نفتی، هورالعظیم را از زیستگاهی زنده و پویا به بستری خشک و مستعد آتش‌سوزی تبدیل کرده است. این بحران نه تنها محیط زیست، بلکه معیشت هزاران نفر در مرز ایران و عراق را تحت تأثیر قرار داده است.

به گزارش تسنیم تالاب خشک شده زمینه وقوع آتش‌سوزی‌های گسترده را فراهم کرده است. گزارش‌های رسمی نشان می‌دهد در سال جاری ۲۳ تا ۲۵ هزار هکتار از بخش عراقی تالاب و حدود ۴۵۰ هکتار از بخش ایرانی دچار حریق شده‌اند و دود و ذرات معلق ناشی از این آتش‌ها وارد استان خوزستان شده و کیفیت هوا در چند شهر به سطح هشدار رسیده است. برخی مخازن تالاب نیز به طور کامل خشک شده‌اند.

عوامل خشکیدگی

اما بحران هورالعظیم صرفاً محصول خشکسالی نیست. سدسازی و مهار آب رودخانه‌های دز، کرخه و دجله، انتقال آب به مناطق دیگر و بهره‌برداری صنعتی و نفتی در حوضه‌های بالادست، سهم تالاب از منابع حیاتی را به شدت کاهش داده‌اند. کارشناسان هشدار می‌دهند ترکیب سیاست‌های نامناسب آب و فشار صنعتی، تالاب را به زمینی خشک و مستعد آتش‌سوزی تبدیل کرده است.

تبخیر بالای آب و دمای بالای منطقه، نه تنها سطح تالاب را کاهش می‌دهد، بلکه کیفیت اکوسیستم باقیمانده را پایین می‌آورد. به این ترتیب، هورالعظیم قربانی همزمان سه عامل شده است: خشکسالی طبیعی، سیاست‌های مدیریت منابع آب و فشار صنعتی و نفتی.

فشار معیشت

صیادان، کشاورزان و دامداران که روزگاری از منابع تالاب کسب درآمد می‌کردند، اکنون توان ادامه زندگی در محل را از دست داده‌اند. مرگ ماهیان و از بین رفتن پوشش گیاهی، معیشت هزاران خانوار را تهدید می‌کند. آلودگی هوا سلامت مردم به ویژه کودکان و سالمندان را در معرض خطر قرار داده و نابودی تالاب به معنای از بین رفتن نقش طبیعی آن در مقابله با ریزگردهاست.

در سطح سیاسی، ایران و عراق در اکتبر ۲۰۲۵ نشستی مشترک برگزار کردند. نمایندگان ایران خواستار تأمین سهم آب تالاب از سوی عراق شدند و طرف عراقی وعده داد در سال آبی جدید این اقدام را انجام دهد، اما کارشناسان هشدار می‌دهند بدون تغییر سیاست‌های مدیریت منابع آب و کاهش فشارهای صنعتی، این وعده‌ها تنها امیدی کوتاه‌مدت خواهد بود و بحران ادامه خواهد یافت.

هنوز فرصت هست

با وجود چالش‌ها، هنوز فرصتی برای احیا وجود دارد. کارشناسان معتقدند تأمین حقابه، کاهش فعالیت‌های مخرب صنعتی و نفتی و برنامه‌ریزی بلندمدت برای بازگرداندن اکوسیستم تالاب با مشارکت دولت‌ها، ساکنان محلی و نهادهای بین‌المللی امکان‌پذیر است. با این حال، منافع کوتاه‌مدت اقتصادی، رقابت برای منابع آب و فشار سیاسی موانع جدی در مسیر احیا هستند که بدون رفع آن‌ها، تالاب به‌سادگی نجات نخواهد یافت.

در نهایت هورالعظیم تنها یک تالاب در خطر نیست؛ آزمونی است برای مسئولیت‌پذیری، عدالت محیط زیستی و آینده جمعی ایران و عراق. بی‌توجهی به آن به معنای نابودی معیشت هزاران نفر، از بین رفتن یک اکوسیستم و بخشی از تاریخ محیط زیستی مشترک است.

کارت‌های سوخت پلاک‌های غیربومی در استان کرمان اجازه سوخت‌گیری ندارند

«کرمان» با کمبود سوخت می‌سوزد و می‌سازد

رضا طلبی | در خاک گرم و خشک جنوب‌شرقی ایران، سرزمینی که روزگاری انگشتری بر انگشت جاده‌های شرق کشور بود، «کُد»هایی برای سوخت نوشته‌اند؛ طرحی که بین کاهش قاچاق و محدودیت برای مسافران، به جاده‌ای پرچالش تبدیل شده است؛ موافقان طرح بر عدالت توزیعی حاصل از این طرح تأکید دارند و در مقابل مخالفان در خصوص نارضایتی عمومی هشدار می‌دهند.

هوشنگ غلامی، مدیر پخش فراورده‌های نفتی کرمان معتقد است: پس از اجرای طرح کدینگ، شاهد کاهش چشمگیر قاچاق سوخت، جلوگیری از عرضه خارج از شبکه و حذف کارت‌های مهاجر بوده‌ایم که نشان‌دهنده اثربخشی بالای طرح است. اما محمدعلی طالبی، استاندار کرمان در شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی این استان با انتقاد شدید از اجرای طرح کدینگ در کرمان می‌گوید: نمی‌توان شعار لبخند کرمان به دنیا را سر داد و هموطنی که از هرمزگان، یزد و فارس وارد کرمان می‌شود، اجازه سوخت‌گیری در استان را نداشته باشد و قطعاً زمانی که با این وضعیت روبه‌رو شود خواهد پرسید دلیل اجرای چنین طرحی در کرمان چیست؟

خط و نشان استاندار برای مسئولان کشوری

وی با بیان اینکه در استان گردشگری کشور آن هم استان میزبان مزار شهید سلیمانی چنین طرحی اجرا شود، پذیرفتنی نیست، تصریح می‌کند: چندین مکاتبه با رئیس جمهور، رئیس ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز و نیز وزارت نفت انجام شده، قرار بود مشکلات کدینگ سوخت مورد ارزیابی قرار گیرد و اگر نیاز به تجدید نظر و یا اصلاح طرح بود، انجام شود، اما متأسفانه ارزیابی برای اصلاح صورت نگرفته و با وجود چندین بار مصوبه شورای تأمین کرمان که از نوروز امسال اقدام شده، روند اصلاح نشده و توجهی نکردند تا جایی که دادستان کرمان از من گزارشی در خصوص مصوبات خواستند. وی با اشاره به اینکه کدینگ سوخت تأثیری در کنترل قاچاق سوخت نداشته بلکه به نوعی بازی با آبروی استان است، می‌افزاید: اگر بنده گزارشم در حوزه کدینگ سوخت را تقدیم دادستان کنم قطعاً برخی مدیران کشوری هم مورد بازخواست قرار می‌گیرند، نکته مهم‌تر اینکه نه تنها مدیران کشوری جواب ندادند بلکه توپ را در زمین یکدیگر انداختند.

حجت‌الاسلام والمسلمین ابراهیم حمیدی، رئیس کل دادگستری استان کرمان نیز هشدار داده است مبارزه با قاچاق- از سوخت تا کالا- با «قوانین سخت‌گیرانه» نه تنها مؤثر نبوده، بلکه جلو فعالیت‌های اقتصادی مشروع را گرفته و به جای قاچاقچی، اقتصاد سالم کشور را متضرر کرده است.

وی با اشاره به موردی واقعی از سفر رئیس کل دادگستری اصفهان به کرمان که از یک نیمه شب تا ساعت ۷صبح در انار بدون سوخت معطل شده بود، اذعان می‌کند: طرح کدینگ این ذهنیت را برای مسافران ایجاد کرده که هر کسی از کرمان است، قاچاقچی است که بدین نحو عمل می‌شود.

نارضایتی عموم مردم کرمان از این طرح

اینکه نماینده‌های مجلس از پاسخ به رسانه‌ها دوری می‌کنند برای منِ خبرنگار قابل هضم نیست، به طوری که با کلی پیگیری و تماس با دفتر یکی از نماینده‌های کرمان در مجلس شورای اسلامی سرانجام موفق شدیم درباره این طرح با وی به گفت‌وگو بنشینیم. مجید دوستعلی با بیان اینکه اجرای هر طرح مزایا و اشکالاتی دارد، می‌گوید: اجرای این طرح موافقان و همچنین مخالفانی دارد به طوری که افراد موافق اجرای طرح کدینگ معتقد هستند پس از اجرای این طرح قاچاق سوخت تا حدود زیادی کاهش پیدا کرده و مانع سوءاستفاده افراد سودجو شده است.

وی معتقد است: اما اینکه طرح واقعاً جلو قاچاق را گرفته یا خیر نیاز به بررسی‌های بیشتر دارد. وی در ادامه می‌افزاید: اما در مقابل، مخالفان عنوان می‌کنند این طرح برای شهروندان، مسافران و گردشگران استان مشکلاتی را به دنبال داشته که زیبنده استان کرمان نیست.

دوستعلی با بیان اینکه مجموعه مسئولان استان در حوزه‌های مختلف باید به یک نقطه مشترک درباره اجرای این طرح یا توقف آن دست پیدا کنند، تصریح می‌کند: اصل این موضوع ابتدا در شورای تأمین استان تصویب شده و مسئولان از حوزه‌های مختلف عضو این شورا بوده‌اند اما مثل اینکه در اجرا مواردی رخ داده که سبب نارضایتی مردم و گلایه مسئولان استانی شده است.

وی ادامه می‌دهد: عموم مردم کرمان نسبت به اجرای این طرح گلایه دارند و از محدودیت‌های ایجاد شده در استفاده از پمپ‌های بنزین ناراضی هستند و در مراجعات مردم به ما نیز این موضوع به صورت مکرر عنوان می‌شود، به طوری که ادعا دارند مثلاً محل سکونت آن‌ها در شمال شهر کرمان است اما برای سوخت‌گیری در پمپ‌های بنزین خاص باید به جنوب شهر کرمان مراجعه کنند.

عضو کمیسیون اصل ۹۰ مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه تاکنون این موضوع در صحن علنی کمیسیون مطرح نشده است، خاطرنشان می‌کند: بنا به روال فرایند اداری، برای هر موضوعی ابتدا شکایت آن طرح شده و پس از اینکه دستور رئیس کمیسیون را دریافت و بررسی‌ها نسبت به آن صورت گرفت سپس در صحن علنی کمیسیون مطرح می‌شود، از این رو ممکن است این مسئله نیز در مراحل قبلی قرار داشته باشد.

وی می‌افزاید: اما در سفری که اعضای کمیسیون اصل ۹۰ مجلس شورای اسلامی به کرمان داشتند یکی از مواردی که در جلسات مختلف به عنوان یکی از مطالبات مردم مطرح شد همین موضوع کدینگ سوخت و محدودیت‌ها برای برخی پمپ‌های بنزین بود که ممکن است از سوی رئیس کمیسیون در حال پیگیری باشد.

ورود جدی کمیسیون اصل ۹۰ به ماجرا

با این حال به سراغ رئیس این کمیسیون رفتیم. وی در پاسخ به پرسش ما مبنی بر سرانجام تداوم یا توقف اجرای طرح کدینگ سوخت (بنزین و گازوئیل) در استان کرمان و مشکلاتی که برای مردم و مسافران به خصوص در نواحی شرق و جنوب استان کرمان ایجاد کرده است، می‌گوید: این موضوع به تازگی در دستور کار کمیسیون اصل ۹۰ قرار گرفته و پیگیری‌های ما در این باره آغاز شده است تا در کنار پیگیری‌های مسئولان استانی به ویژه استاندار کرمان که با اجرای این طرح مخالف است بتوانیم هر چه سریع‌تر این مشکل را برطرف کنیم.

حجت‌الاسلام نصرالله پژمان‌فر می‌افزاید: در مکاتبه‌ای که با رئیس شرکت پالایش و پخش فراورده‌های نفتی کشور صورت گرفت مقرر شد وی به زودی به استان کرمان سفر کند و موضوع کدینگ سوخت در استان کرمان و مزایا و مشکلات ناشی از اجرای آن را بررسی و اعلام نظر کند.

ایجاد محدودیت برای برخی استان‌ها پذیرفته نیست

وی با بیان اینکه برای جلوگیری از قاچاق سوخت باید فکر اساسی کرد و نمی‌توان با اجرای برنامه‌های مقطعی و محلی و ایجاد محدودیت در خدمات‌رسانی به مردم بر این عارضه غلبه کرد، ادامه می‌دهد: ما در کمیسیون اصل ۹۰ مجلس شورای اسلامی به همراه نمایندگان استان کرمان و همچنین مسئولان استانی به دنبال حل این مسئله هستیم، از طرفی این مسئله که علاوه بر استان کرمان در سایر استان‌های دیگر نیز در حال اجراست باید مورد بررسی قرار گیرد و مشکل از اساس برطرف شود.

رئیس کمیسیون اصل ۹۰ مجلس شورای اسلامی خاطرنشان می‌کند: بحث مدیریت مصرف در بخش بنزین و گازوئیل باید وجود داشته باشد و نوع مدیریت سوخت و مدل این کار باید در کل کشور یکسان اجرا شود و این طور نباشد که صرفاً برخی استان‌ها دچار محدودیت‌هایی شوند.

خبر

نهضت ملی مسکن در قشم با کمبود زمین روبه‌رو است

مدیرعامل منطقه آزاد قشم با اشاره به مشکلات تأمین زمین در شهرهای قشم، درگهان و هلر گفت: در این شهرها حدود هزار و ۸۰۰نفر از متقاضیان نهضت ملی مسکن دارای فرم «ج» سبز هستند، اما به دلیل نبود زمین آماده در محدوده‌های شهری، امکان واگذاری در داخل شهر وجود ندارد.

عادل پیغامی در نشستی در همین ارتباط با تأکید بر تلاش همه دستگاه‌ها به منظور حل مشکلات نهضت ملی مسکن، اظهار کرد: طی سه سال گذشته، ۶هزار و ۴۰۰ قطعه زمین در جزیره به بنیاد مسکن انقلاب اسلامی واگذار شده است.

وی افزود: از این تعداد، تاکنون حدود ۴ هزار نفر موفق به دریافت زمین شده‌اند و مابقی ظرفیت به بنیاد مسکن اعلام شده تا یا به متقاضیان جدید تخصیص یابد یا به سازمان منطقه آزاد بازگردانده شود.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم با اشاره به مشکلات تأمین زمین در شهرهای قشم، درگهان و هلر گفت: در این شهرها حدود هزار و ۸۰۰ نفر از متقاضیان نهضت ملی مسکن دارای فرم «ج» سبز هستند، اما به دلیل نبود زمین آماده در محدوده‌های شهری، امکان واگذاری در داخل شهر وجود ندارد.

پیغامی ادامه داد: به همین منظور، پیش‌بینی ایجاد یک شهرک جدید در دستور کار قرار گرفته و ۴۰۰ هکتار زمین در محدوده شهرک پارسه روبه‌روی دانشگاه آزاد اسلامی قشم برای این طرح انتخاب شده است.

وی بیان کرد: آماده‌سازی این زمین‌ها نیازمند ۴هزار میلیارد تومان (۴ همت) اعتبار بوده که تأمین آن از توان بودجه‌های عمرانی منطقه آزاد قشم خارج است.

پیغامی تصریح کرد: در کل کشور تمام دستگاه‌های دولتی با هم پای کار هستند تا طرح مسکن ملی به سرانجام برسد اما در قشم تاکنون این گونه نبوده و نیاز است بقیه دستگاه‌ها نیز به میدان بیایند.

پیغامی همچنین به چالش تأمین تسهیلات بانکی اشاره و اظهار کرد: حتی در صورت آماده‌سازی زمین، تأمین وام مسکن برای حدود ۲ هزار و ۵۰۰ متقاضی نیازمند همکاری جدی بانک‌های عامل در سطح ملی است.

جدول ۹۳۴۸

طراح: محمدرضا علی‌زاده zadehalireza@gmail.com

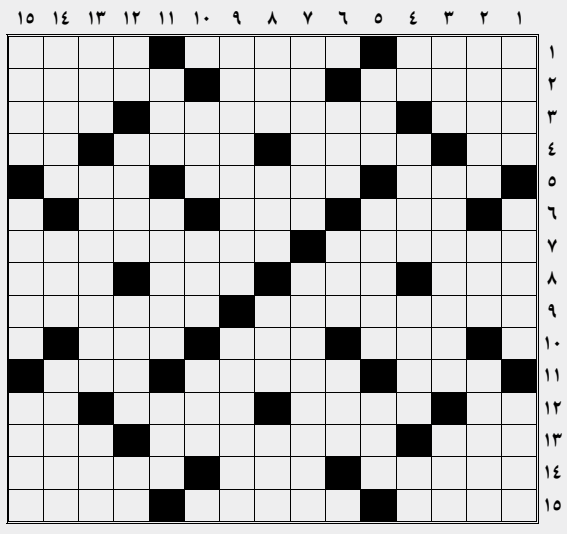

افقی

۱. متکا - مطابق - جانور غارنشین که ایده ساخت رادار شد ۲. روکشی برای ظروف غذاخوری و پخت‌وپز - هوش - مغرب ۳. باتری - لباس جنگ رستم - شاعر مسافر ۴. حرف آخر - نوشیدنی تیره‌رنگ محرک اعصاب - دیگ دهان گشاد - دربست کارخانه ۵. خویشاوندی - مادر - رنگ و لون ۶. فرزند - حرف خوردنی - خانه شعری ۷. شهری در استان مرکزی - نمایش سه‌بعدی فیلم روی پرده سینما ۸. رشته کوه آمریکایی - سوره مردم - بی‌سواد - نازیبا ۹. شرکت نوشابه‌سازی آمریکایی که از حامیان رژیم غاصب صهیونیستی است - مصرف جوشانده این گیاه معطر خاصیت فراوانی دارد ۱۰. پخش شده روی زمین - طولانی‌ترین و پرآب‌ترین رودخانه پاکستان - استخوانی در پا ۱۱. ستاره‌ای کم‌نور در دب اصغر - هرزه - آنتن بشقابی ۱۲. عزیز عرب - رفیق شفیق پیچ - حیوان بارکش - پرحرفی ۱۳. پراکنده - برادر میانی وانت و کامیون - مانند ۱۴. بی‌قواره - پسوند شغل و پیشه - اراذل ۱۵. ۱۰۰ دانه یاقوت - بالاتر از آن رنگی نیست - دشتی در فارس که زمانی پناهگاه شیر ایرانی بود

عمودی

۱. پایدار - خونریزی - آتشفشان فعال سیسیل ایتالیا ۲. سدباستانی مصر - نخستین خودرویی که وارد ایران شد از این شرکت فرانسوی بود - نام قدیم این شهر قومس بوده ۳. تکه‌پارچه کهنه - شهری در مازندران که زادگاه رضاخان میرپنج است - کلمه پرسش از مکان ۴. جسم - سمت نماز - دردها - پرحرفی ۵. گوشه جسم - حبوبات - نفوذگر اینترنتی ۶. صفحه نقاشی - کشتی جنگی - پشت سر ۷. سوغات - ...دوست / حلقه دام بلاست ۸. پاک - موشواره - برچسب تجارتی کالا - چروک پیشانی ۹. مجموعه چهار کشور اروپایی انگلیس، اسکاتلند، ولز و ایرلند شمالی - گدایی ۱۰. اشاره به نزدیک - ملح خوردنی - سطوح ورزش تکواندو پس از کمربند مشکی ۱۱. ساختمان و سازنده‌اش - کسی که دوره پرستاری را گذرانده است - حرف دوم یونانی ۱۲. شانه - ناله - تحفه و هدیه - تعجب خانمانه ۱۳. سربلندی - نام دیگر ایالات متحده آمریکا - خودپسندی ۱۴. تهمت‌زدن - نمونه خروار است - از لوازم گرمایشی منزل ۱۵. انباز - دیگ مسی بزرگ دهان گشاد - پرفروغ
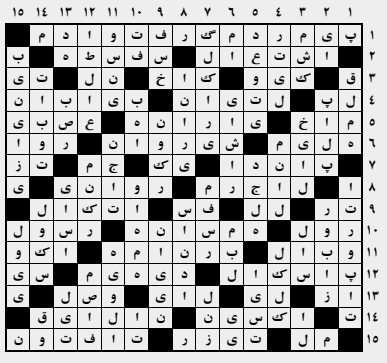
حل جدول شماره قبل